

KIRSAL ALANDA KALKINMA VE GENÇLİK*

Prof. Dr. Cevat GERAY

Kırsal alandaki kalkınma sürecine gençliğin katılması denemeleri "toplumsal kalkınmada gençlik" girişimiyle yeniden canlanmış bulunuyor. Yakın geçmişimizde kimi gençlik örgütlerinin "Anadoluyu Fikren Kalkındırma", "Gençliğin Çalışma Seferberliği", "Kültür Kampanyaları", "Gençlik Kampları" gibi adlar altında giriştikleri çabaları anımsıyoruz. Bu iyi niyetli fakat dizgesiz, yöntemsiz, devlet desteğinden yoksun girişimler bir saman alevi gibi gelip geçici olmuşlardır. Öte yandan, Köy İşleri Bakanlığının, kuruluşundan iki yıl sonra, 1966-67 öğretim yılında "Toplum Kalkınması Gençlik Projesi" devletçe tasarlanan bir girişim olmasına karşın, büyük bir ilgisizlikle karşılanmış, başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Belli yüksek öğretim kurumlarının staj, araştırma, uygulama adı altında eğitim izlencelerinin bir uzantısı olarak sürdürdükleri eğitsel çalışmalar bir yana bırakılırsa, gençlerin köy kalkınması, kırsal alandaki toplum kalkınması konusundaki etkinlikleri arasında en önemlileri şunlardır :

- Gönüllü Çalışma Kampları
- Amerikan Barış Gönüllüleri
- Kardeş Köycülük
- Yedeksubay Öğretmenlik
- Köy İşleri Bakanlığı Toplum Kalkınması Gençlik Tasarısı

Gönüllü Çalışma Kampları

Türkiye Gönüllü Hizmetler Derneği'nin yurd dışındaki benzer kuruluşlarla işbirliği yaparak öteki ülkelerden gelen gençlerin katılma-

* 14 - 17 Mayıs 1979 günlerinde, Gençlik ve Spor Bakanlığınca Düzenlenen I. Ulusal Gençlik Sorunları Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

sıyla düzenledikleri çalışma kamplarında gençlerin boş zamanları yerel topluma yararlı biçimde değerlendirme amacı ağır basmaktadır. Genellikle, yerel toplumun seyirci kaldığı, katkısının istenmediği bir yöntemle, gençlerin giriştikleri işlerin çoğu kez kamp süresi sonuna değin bitirilemediğinden yarıda kaldığı, yabancı gençlerin davranışlarının köylülere ters düştüğü, kampın yerel topluma ve yönetime pahalıya mal olduğu, turistik nitelikteki bir girişim olmaktan ileri gidemediği gözlemlenmiştir.

— *Amerikan Barış Gönüllüleri*

Başkan Kennedy'nin istemiyle Amerikan Hükümetince geri kalmış ülkelerin kalkınmalarına yardım amacıyla gönderilen Barış Gönüllülerinden 1136'sı; 1962-1969 yıllarında, (Köy İşleri Bakanlığı'nın toplum kalkınması gençlik projesine yalnızca 25 gencimiz katılmıştı) Türkiye'nin kesitini çıkaracak biçimde yurdumuzun dört bir yanına yerleştirilen 227 Amerikan Barış Gönüllüsü, köy sorununa köklü çözüm getirmeyen oyalayıcı nitelikteki işlerde, köylünün çaba göstermesini özendirmişlerdir.

Toplum kalkınması açısından başarısız olan bu girişimin Amerikan Hükümetince Türkiye'nin toplumsal, ekonomik, etnik yapısı ve özellikleri konusunda bilgi toplama gibi sakıncası yanında, gönüllüler köylümüzün geleneklerine, göreneklerine uyum sağlayamamışlardır. Gönüllülerle işbirliği yapan ODTÜ öğrencilerinin yakından gözlediği gibi, toplum kalkınmasında yabancı gönüllülere değil, ancak yerel önderlere, gençlere, özgücümüze güvenmek gereği açıkça anlaşılmıştır.

Kardeş Köycülük

Çeşitli kamu kuruluşlarının, derneklerin, okulların, askeri birliklerin belli köyleri "kardeş" seçerek köye yardım etme ilkesine dayalı olan "kardeş köycülük", göstermelik yönü ağır basması, kardeş köy halkı ile kardeş kurum arasında yüzyüze ilişkiler kurulmaması, tanışıp kaynaşmaması nedeniyle, köylünün dışında yürütülmesi, köylünün seyirci durumda bırakılması, yerel toplumun sorunlarını çözmek için "kendine yardım" alışkanlığının gelişmesini köreltip dıştan yardım beklenmesini özendirmesi gibi sakıncalar taşıyordu. Kardeş köycülük, kente yaşamların köye yardım göndermesi girişimi olarak nitelendirilmelidir.

Yedeksubay Öğretmenlik

1960'ta çıkarılan bir yasa ile lise ve dengi okulları bitiren gençlerin askerlik hizmetlerini öğretmen olarak köylerde yapmaları öngörül-

müştü. Sayıları 22,452'yi bulan gençler köy okullarına atanmışlardı. Köyde öğretmenlik yapmak için gerekli özel eğitim verilmek, hazırlık yapılmak kaydıyla, gençlerin köylerde öğretmen olarak topluma yararlı olabilecekleri, gereksinim duyulan eğitsel önderlik görevini yerine getirebilecekleri anlaşılmıştır.

Toplum Kalkınması Gençlik Tasarısı

Köy İşleri Bakanlığı'nın gençlik kuruluşları ve yüksek öğretim kurumlarının işbirliğiyle düzenlediği "Toplum Kalkınması Gençlik Tasarısı" çerçevesinde 16 ilden istenen 297 gence karşılık ancak 66 genç gönüllü bulunmuştur. Bunlardan 24'ü yola çıkmadan caymış; 17'si köyde bir iki gün kalıp ayrılmış, ancak 25'i süre sonuna değin köyde kalmıştır. Çok iddialı olarak girişilen tasarının başarısı için gerekli devlet desteğinin iyi örgütlenmemesi yüzünden büyük güçlüklerle karşılaşmıştı. Buna karşın, gençlerin köy gerçeğini kavramasına yardımcı olması yanında, onların belli işlerin yapım ve onarımında, sorunlarını çözmelerinde, örgütlenmelerinde yerel toplumlara önemli katkılarda bulunabileceklerine ilişkin olumlu kimi izlenimler edinilmiştir. Toplum kalkınması deneme çalışmalarının halkın uyanmasına, sorunlarının farkına varmasına, bu amaçla yerel kaynakları harekete geçirip güçbirliği etmesine, örgütlenmesine, yönetim ve siyasa adamlarına baskı yapmalarına yol açtığından Planlardan çıkarılması üzerine, toplum kalkınması gençlik tasarısı da bir yana itilmiştir. Böylece bu girişim talihsiz bir deneme başlangıcı olmaktan ileri gidememiştir.

Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, gençlerin köy kalkınmasına yönelmelerini amaçlayan tüm çalışmalar :

- Gençliğin tümünü içermek şöyle dursun, çok küçük bir azınlığın hevesi olmaktan ileri gidememiştir, bu yüzden duygusal bir dalgalanma gibi gelip geçici bir özenti niteliğinde kalmıştır.
- Amaçları, erekleri, ilkeleri, yöntemleri, öncelikleri belli dizgeli, örgütlü bir çalışma olmaktan uzaktır.

Toplumsal Kalkınmada Gençlik

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 1978 yaz aylarında başlattığı "Toplumsal Kalkınmada Gençlik" projesi de gerçekte kırsal alana yöneliktir. Gençlerin üretim etkinliklerine fiziksel güçleriyle katılmasını amaçlayan bu girişim ile örneklik ve yinelenebilirlik niteliğindeki çalışmaların kurumsallaşması tasarlanmıştır. Çalışmanın amaçlarına

ulaşabilmesi için uyulacak ilkeler, merkez ve taşradaki uygulama konularına, çalışma kümelerine, değerlendirme ve ödüllendirmeye ilişkin kurallar, ilgili örgütlerin yetki ve sorumlulukları önceden saptanmıştır.

Bu tasarının ana özelliklerini şöyle sıralayabiliriz :

- 1) Gençler, eğitici, öğütleyici, yolgösterici, örgütleyici olarak değil iş yaparak üretim sürecine emekleriyle katılmışlardır.
- 2) Gençlere, emekleri karşılığında (en alt düzeydeki ücret sınırından aşağı almamak üzere) ücret ödenmesi öngörülmüştür.
- 3) Yapılan işler gösteri ya da örnek niteliğindeki çalışmalar değildir. Gençler üretim ve yapım süreçlerinin olduğu gerçek iş yerlerindeki süreçlere katılmışlardır.
- 4) Emeğiyle katkıda bulunmasının önemi ve değerini algılamak yanında, iş yaşamıyla doğrudan, iç içe gelmenin sağladığı yeni ilişkiler ile kırsal toplumsal çevreyle yüzyüze gelmenin sağladığı deneyim ayrı bir anlam taşımaktadır.
- 5) Değerlendirme araştırması yapılmıştır.

İlk yıl 5000 kişinin katılması beklenirken, çeşitli öğretim kurumlarından 1400 genç başvurmuş, bunların tümünün katılması uygun görülmüştür.

Çalışmalara 549 gencin katıldığı, katılanların büyük çoğunluğunun kent kökenli olduğu anlaşılmaktadır. Zaman darlığı, ödenecek ücretin düşüklüğü, siyasal ortamın elverişsizliği, ailenin izin vermemezi gibi nedenlerden gençlerin bu çalışmalara istenilen ölçüde katılmadıkları öğrenilmiştir.

1979 yılı uygulamasında yaklaşık 10 bin başvuru olmuş, olanaklar çerçevesinde yaklaşık 5 bin kişiye çağrı yapılmıştır. Ancak, yine katılım 3 ayrı dönemde 1362 kişi olarak gerçekleşmiştir. Gençler; tarım ve hayvancılık, ormancılık (Gençleştirme, Meşçere bakımı, örtü temizliği vb), köy içme suları, köy yapıları, onarımı ve badana boya işleri, gölet yapımı, yol, su elektrik işlerinde çalışmalarına katılmıştır. I. dönemde 553, 2. dönemde 554, ve 3. dönemde 255 genç olmak üzere toplam 1362 genç çalışma olanağı bulmuştur.

Çalışmalara katılan gençlere, çalışmalarının karşılığı asgari ücret olarak, işveren kurumlarca ödenmiş, sigorta kapsamına alınmışlardır. Gönüllü olarak çalışmak isteyen gençler; Ankara-Hasanoğlan Öğretmen Lisesinde iki ayrı dönemde çalışmışlardır. Çalışmaların bitiminde

Bakanlığın Gençlik Kamplarından yararlandırılmışlardır. Çalışmalara katılan tüm gençlerin yemek ve yol giderleri Bakanlıkça karşılanmıştır. Ağaç dikme mevsiminde; 19 ilde toplam 1417 genç ile ağaç dikme kampanyası gerçekleştirilmiştir. Bu kampanyada gençlerin yemek giderleri Bakanlıkça karşılanmış, taşınma işleri de resmi kuruluş araçları ile yapılmıştır.

1978-1979 Yıllarında, Toplumsal Kalkınmada Gençlik Çalışmalarına İlişkin Bilgiler Aşağıda Özetlenmiştir :

Katılanlar ve İşlikler	1978	1979
Gençler		
Başvuran	1400	10.000
Çağrılan	1400	5.000
Katılan	549	1.362
İşlikler		
— Gıda, Tarım ve Hayvancılık B.	8	11
— Köy İşleri ve Kooperatifler B.	10	20
— Orman Bakanlığı	6	15
— Hasanoğlan Öğretmen Lisesi	—	1
— Fisko - Birlik	—	1
Toplam	24	48

(Kaynak : Nuri Kılıcı, Gençlik ve Spor Bakanlığı eski Müsteşarı)

1978 Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Siyasal açıdan duyarlı bir döneme rastlaması yüzünden gençlerin hem işyerindeki öbür çalışanlarla, hem de çevre köylerdeki halkla ilişkileri sınırlı kalmıştır. Hatta, zaman zaman işyeri yetkilileriyle bile ilişkileri kısıtlanmıştır. Örneğin, uygulama alanlarında dolaşan gençlerin düzenlediği "Moral Gecesi" yasaklanmış, kimi şarkıların "zülfiyara" 'dokunacağı gerekçesiyle topluca söylenişi engellenmiştir.

İnceleme ve araştırma etkinliklerine de izin verilmediği görülmüştür.

Yöre halkı ile olumlu ilişkiler kurulmadığına ilişkin gözlemleri, izleneye katılan gençler arasında Bakanlıkça uygulanan bir değerlendirme anketinin sonuçları da doğrulamaktadır. Erkek öğrencilerin

kız öğrencilere göre daha az ilişki kurabildikleri anlaşılmaktadır. Öte yandan, gençlerin yarıya yakın bir bölümü (% 48) yöre halkının bu girişimden çok yarar gördüğünü belirtirken öbür yarısı gereğince yararlanmadığını bildirmiştir. Gençlerin % 41'i halkın bu yaklaşımını siyasal nedenlere bağlarken kendilerinin işsiz kalmalarına ya da kalacakları endişesine kapılmalarına bağlıyorlar (% 30 gibi oldukça önemli bir oranda belirtmiştir).

Yöre halkıyla daha olumlu ilişkilerin kurulup geliştirilmesi için gençler, yöre halkının da katılacağı ortak etkinlikler, toplantılar düzenlenmesini (% 36'nı) yöre gençlerinin de aynı koşullarla işe alınmasını, çalışma günlerinin uzatılmasını (% 33) önermişlerdir.

Bugünkü uygulama ile köylünün işlendirilme olanaklarının kısıtlandığı da bir gerçektir. Öğrenci yerine, işsiz köylünün çalıştırılması daha uygun olurdu. İzence genişlediğinde, yerel halkın işlendirme olanakları daraltılmadan, gönüllülük ilkesi bozulmadan, gençlerin katılımı yolları araştırılmalıdır. İş bulmada fırsat eşitliğini gençler yararına zedelemeksizin, ücret ve çalışma koşullarında farklılık yaratılmaksızın çalışma olanakları sağlanmalıdır.

Genellikle Bakanlığın görevlileri arasından seçilmiş olan küme başkanlarının bu amacın gerektirdiği önderlik niteliklerinden, belli bilgi ve becerilerden yoksun buldukları anlaşılmıştır. Başkanlık için öğretmenlerden yararlanılması yanında, bir önceki dönemdeki çabalara katılanların kendi arasından önder olarak seçtikleri gençlerden de yararlanılmalıdır.

Kümelerin oluşturulmasında öğrenim, meslek, uzmanlık alanları birbirine yakın olanların biraraya getirilmediği, özellikle çalışma alanı ve yeri olarak adayların eğitimlerinin dikkate alınmadığı, kümelerde yaş ortalamasının dengeli dağılmadığı gözlenmiştir (Liseli gençlerin projeye katıldıklarında bu konu daha da önem kazanmış olacaktır).

Öğrencilerin, iş veren kuruluşların işe yerleştirmede, barınma, beslenme, dinlenme ve benzeri konularda gereken ilgiyi göstermediği yolundaki gözlemleri oldukça yaygındır. İletişim, eğitim eksiklikleri yüzünden izlenmeye ilgisiz kalan yöneticiler görülmüştür.

Gençlerin çalışarak üretime katkıda bulunmaları amacının büyük ölçüde gerçekleşemediği anlaşılmaktadır. Örneğin, 20 gün içinde yalnızca 5 buçuk gün çalışmak olanağı bulabildiklerini, geri kalan günlerde aylak kaldıklarını söyleyen gençler vardır.

Yöntem

Gençliğin kırsal alanda toplumsal kalkınmaya katkısının yolu ve yöntemi; "Toplum Kalkınması" adıyla bilinen ve yerel toplum düzeyinde sorunları çözmek üzere, halkın girişkenliği ele almasını, sorunlarını çözmek için kendi arasında güçbirliği etmesini, devletin desteğini sağlamasını, bu amaçla örgütlenmesini içeren tüm örgütsel ve eğitsel süreçleri içeren bir planlı çalışma biçimidir.

Bu yöntemi kısaca açıklayalım :

"Toplum Kalkınması" yerel toplulukların toplumsal, ekonomik, kültürel durumlarını iyileştirmek üzere giriştikleri gönüllü çabaların devletin her türlü olanaklarıyla desteklenmesi ilkesine dayanan yerel kalkınma süreci, daha doğrusu yöntemidir. Her türlü yanılmayı önleme amacıyla, toplum kalkınmasının ulusal kalkınma ya da tüm olarak toplumun kalkınmasıyla eşit anlamda kullanılmadığını hemen belirtmek isteriz. Toplum kalkınması her ne kadar ulusal kalkınma ereklerine yönelen, onu hızlandırmayı amaçlayan bir kalkınma çabası olmakla birlikte gerçekte ana toplumu oluşturan kırsal ya da kent- sel toplulukların kalkınmasına yönelmiştir.

Toplum kalkınması yöntemini öteki kalkınma yöntemlerinden ayırdeden ana özelliklerini şöylece özetleyebiliriz :

— Toplum Kalkınması, halkın devletle gönüllü işbirliğine dayanmaktadır. Gönüllü olmayan zorlamaya dayanan işbirliği toplum kalkınması ilkelerine aykırı düşmektedir.

— Toplum kalkınması, yerel halkın ne alın yazısıyla başbaşa bırakılması, ne de her işin devletçe yapılması demektir. Aksine, halkın yerel sorunlarını çözmek için giriştiği çabaların devletçe desteklenmesi söz konusudur. Bu gelenek tüzemizde yüzyıllardır yaşayagelen toplu iş başarma ve karşılıklı yardımlaşma kurumu olan "imece"nin devletin akçalı, teknik olanaklarıyla, insangücü, araç ve gereç güçleriyle desteklenmesidir. Böylece, Türk halkının uygulayageldiği "imece", yeni anlam kazanmakta "destekli imece"ye dönüşmektedir.

— Toplum kalkınması, yerel topluluğu, köyü tek yönlü çalışmalarla etkilemek değildir. Aksine, köyün, yerel toplumun, tek yönlü çabalarla kalkındırılması yerine, birbiriyle neden sonuç ilişkisi bulunan türlü çalışmalar arasında uyumlu, eşgüdümlü bir yaklaşım söz konusudur. Böylece, yerel toplum tüm gereksinim ve sorunlarıyla topluca ele alınacaktır. Kırsal alandaki kalkınmanın yalnızca eğitim, sağlık ya da tarımla sağlanacağı varsayımı toplum kalkınmasında önemini yitirmiştir.

— Toplum kalkınması, gizli kalmış olan yerel güçlerin harekete geçirilmesine, yerel topluluğun kendi sorunlarını çözme konusunda girişkenliği ele almasına yardımcı olur. Geri kalmış toplumların belirli özelliklerinden biri de yerel girişkenliğin ve önderliğin gelişmemiş olmasıdır. Toplum kalkınması, yerel toplumdaki doğal önderliği ortaya çıkarmak, topluluğun girişkenliği ele alarak sorunlarına eğilmesini sağlamak amacını gütmektedir. Bu nedenle, toplum kalkınması, dışarıdan (yerel topluluğun dışından) gelen bir önderlik yerine, topluluğun içinde yatan yerel önderliğe dayanmaktadır.

— Geri kalmış ülkelerde yerel toplulukların kendi sorunlarını çözmek üzere örgütlenemedikleri de bilinmektedir. İşte, toplum kalkınması yerel girişkenliğin ve önderliğin ortaya çıkması, geliştirilmesi ile yetinemez. Kırsal toplulukların bu amaçla örgütlenmesini de amaç edinir. Kurulu olan örgütler verimli çalışmıyorsa bunların etkinliğini arttırmak, kurulu olmayanları yeniden kurup geliştirmek, gönüllü dernek ve kooperatif kuruluşlara yöneltmek toplum kalkınmasının örgütsel yönünü belirler.

— Toplumsal değişmeye ya da kalkınmaya elverişli olmayan, engelleyici inanç ve davranışların yaygın olduğu geri kalmış toplumlarda, değişmeyi engelleyen koşulları değiştirmek ve kalkınmaya, değişmeye elverişli bir ortam yaratmak zorunludur. Bu açıdan, toplum kalkınması, yeni görüş, bilgi ve uygulamaların yerel topluluklara götürülmesi, benimsetilmesi ve uygulanması konusunda çok önemli eğitimsel görevler yüklenmektedir. Toplum kalkınmasının bu eğitimsel yönü, halk eğitimi, tarımsal yayım, halk sağlığı eğitimi gibi toplum eğitimi, halk eğitimi izlencelerini düzenleme ya da bunlardan yararlanma zorunluğunu doğurmaktadır.

— Kısaca özetlemek gerekirse, toplum kalkınması, yerel toplulukların duyulan gereksinim ve sorunlarını ortaya çıkarıp önem sırasına koymada, bunlara çözüm yolları arayıp bulmada, yerel gizli güçleri harekete geçirmede ve devlet desteğini sağlamada onlara yardımcı olan demokratik bir süreçtir.

İlkeler

Yukarıda açıklanan yönteme uygun çalışmalarda gençlerin katılımında uyulacak ilkeler şöyle özetlenebilir :

Gençlerin köy gerçeklerini daha yakından tanımalarına, çözüm yolları üzerinde çaba göstermelerine, bilinçli olarak harekete geçmelerin olanak sağlanmalıdır. Köy kalkınması hizmetlerine güçleriyle ka-

tilacak gençlerin ulusal kalkınmaya etkili olmalarını hızlandırıcı etkinliklerde bulunmaları kolaylaştırılmalıdır.

Gençlerin yaz izlenince aylarını, boş zamanlarını yurt yararına değerlendirmelerini, gençlerin toplum kalkınması çabalarına daha etkin yaygın ve verimli biçimde katılmalarını sağlamak amacıyla ilgili kurumlar ve kuruluşlar arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlanmalıdır.

Gençlerin köye ve köylüye en verimli, en olumlu biçimde hizmet etmelerini sağlayacak eğitsel ve teknik olanaklar hazırlanmalı, onlara gerekli yol göstericilikte bulunulmalıdır. Gençlerin bu alandaki çalışmalarını yaymak, bilinçli kılmak için örgütlenmelerine; yarınki yaşamlarında ve mesleklerinde uyum yapmalarını kolaylaştırıcı bilgi ve deneyim kazanmalarına yardım edilmelidir. Gençlerin kendisine olan güvenini ve topluma hizmet coşkusuunu arttırıcı fırsatlar yaratmağa çalışılmalı, kuramsal eğitim yanında uygulamalı eğitim kazanmalarına, yurdu daha iyi tanımalarına fırsat verilmelidir.

Eğitim Gereği

Gençliğin toplum kalkınması yöntemine uygun bir katkıda bulunabilmesi için çalışmalara başlamadan önce özel bir eğitim verilmesi gereklidir. Bu eğitimin kapsamı şöyle çizilebilir :

- Toplum kalkınması yöntemi ve ilkeleri,
- Türkiye'nin toplumsal, kültürel ve ekonomik gereksinimlerine, sorunlarına ilişkin bilgiler, bu konuları inceleme yolları,
- Toplum kalkınmasının çok yönlü kırsal alan planlaması, bölge planlaması ve ulusal planlamada yeri, rolü.

Gençlerin Toplum Kalkınmasına Katkı Biçimleri

Toplum kalkınması'na ilişkin konularda yetiştirilmiş olan gençliğin yapabileceği çalışmalar da üç bölümde toplanabilir :

- Eğitsel çalışmalar
- Alt-yapı çalışmaları
- Örgütlenme

1) Gençlerin girişebileceği eğitsel çalışmaları şöylece özetleyebiliriz :

- Konferans, açık oturum, küme tartışması gibi eğitsel çalışmalarla yüksek öğrenim gençliğine Türkiye'nin kırsal alanlarındaki toplumsal, ekonomik, sorunlarını, gereksinimlerini, toplum kalkınması yöntemini tanıtmak,
- Toplum kalkınması yöntemini benimsetici yayınlar yapmak,

- Takımlar oluşturarak köylere gitmek, il ve ilçelerde uyarıcı, örgütlemeye yöneltici çalışmalar yapmak,
- Köy halkını sorunlarını çözmek üzere harekete geçirmek, sorunlarını çözmede yol göstermek,
- Yayınlarla işitsel-görsel araçlarla köy halkını aydınlatmak,
- Bireylere toplumun bir üyesi olmanın onurunu, sorumluluğunu hak ve ödevlerini kavratmak,
- Çeşitli kültürel düzeylerde yapılacak toplu eylemlerde kırsal sorunlara yer ve ağırlık vermek,
- Okullarında köy sorunlarıyla ilgili öğretim izlencelerinin uygulanmasında çalışmaların çoğunlukla köylerde yapılmasına çalışmak, tez konularını kırsal alanlara ve sorunlarına yöneltmek,
- Teknik özellikleri olan dallar dışındaki yüksek öğrenim gençleriyle toplum eğitimi çalışmaları yapmak,
- Araştırmalar yapmak ya da araştırmalara yardımcı olmak,
- Köy önderlerini eğitmek,

2) Gençlerin alt-yapıya ilişkin görevleri şu noktalarda toplanmaktadır :

Öğrenim yaptıkları teknik dalların özelliklerine ve kişisel yeteneklerine göre, yol, su, elektrik, okul, sosyal yapılar, elektrikleştirme, toprak-su, tarım, pazarlama, yapı ve alt-yapıların yapımında, onarımında görev alacaklardır.

Gençler bu alandaki görevlerini planlama, proje çözme, araç ve gereçleri sağlama, depolama, yönetim, yazışma, günlük işlerin yürütülmesinin izlenmesi, sonuçların değerlendirilmesi konularında, teknik yardım, işgücüyle çalışma biçiminde yerine getirebilirler.

3) Gençlerin örgütlemeye ilişkin görevleri, biri gençliğin örgütlenmesi, öbürü köy halkının örgütlenmesi konusunda olmak üzere başlıca iki yöndedir :

— Gençlerin kendi aralarında örgütlenmeleri için :

Gençleri bugünkü gençlik örgütleri içinde ya da yanında toplum kalkınması için organlar, kollar kurabilir. Her ilin yüksek öğrenimde bulunan gençleri dinlenince boyunca ve çalışma süresince örgütleşip etkin duruma girebilirler. Yeterince yüksek öğrenim gören gencin bulunmadığı illerde, öteki illerin gençlerinden yararlanılabilir.

Köy Kalkınma kampları düzenlenebilir ya da kümeleri oluşturulabilir.

Halkın örgütlenmesi konusunda gençlere şunlar düşmektedir. Gençler köy topluluklarının yerel kalkınma amacıyla girişkenliği ele alıp sorunlarına çözüm yolları aramaları, bunları sağlayıcı uygulamalara girişmeleri için örgütlenmesine yardımcı olmalıdırlar. Duyulan ve gerçek gereksinmelere dayalı dernekler, kooperatifler, birlikler kurulmasına gençler yardımcı olabilirler. Köy gençlerinin örgütlenmelerini, toplum kalkınması çalışmalarında etkin rol oynamalarını sağlamaya onlarla birlikte bu çalışmalarda görev almaya çalışmak yanında, gençler, kurulan örgütlerin kuruluş ve gelişmelerini, onların devlet örgütleriyle ilişkilerini izlemek, bu çalışmaların sürekliliğini, verimliliğini sağlayıcı her türlü çalışmaları yapmak görevlerini yüklenmelidirler.

Sonuç ve Öneriler

Gençlerin toplumsal kalkınmadaki görevleri onların yurt sorunlarına karşı duydukları ilginin düzeyi, bu sorunların çözülmesi için ne ölçüde özveride bulunabilecekleri, boş zamanlarını, dinlencelerini nasıl değerlendirecekleri ile sınırlıdır.

Gençlere toplumsal kalkınma konusunda genellikle şu görevler düşmektedir :

- Yurdu, köyü, köylüyü, yurt ve köy sorunlarını tanımak, kavramak, araştırmalar yapmak,
- Bu sorunları, ilgililere, kamu oyuna duyurmak,
- Bir baskı kümesi oluşturarak, kamu oyunu uyarmak,
- Sorunlara çözüm yolları göstermek,
- Köyde, çalışarak hizmet vermek,
- Toplum kalkınmasında önderlik yapmak,
- Kırsal alandaki kalkınma çabalarında yerel halkın girişkenliğine, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmasına, halkın devlete gönüllü işbirliğine dayanan demokratik bir yöntem olan toplum kalkınması yöntemini, ilkelerini, öğrenmek, halka tanıtmak, benimsetmek,
- Halkın yerel sorunlarını ele almasına, çözüm yolu aramasına, gizli güçlerini harekete geçirmesine, devlet desteğini sağlama-sına, bu alanda halkın eğitilmesine ve örgütlenmesine yardımcı olmak,

— İşgücüyle çalışarak toplum kalkınması çalışmalarına katkıda bulunmak.

Gençlerin bu görevleri yerine getirmek üzere önceden yöneltme eğitiminden toplum kalkınması yöntemine yöneltilmesi, bu amaçla eğitilmesi, köye giderek çalışması, gerekmektedir. Bu da gençlerin, Fakülte-Yüksek Okul, Üniversite, il, bölge ve yurt ölçüsünde toplum kalkınması amacıyla örgütlenmesini gerektirmektedir. Böyle bir örgütlenme için gençlerin ve kuruluşların girişkenliği ele alması gerekir. Devletin, Üniversitelerin, yerel yönetim birimlerinin, gençlerin bu çabalarını tam anlamıyla desteklemeleri zorunludur. İlgili bakanlıklar gençleri akçalı ve öbür yönlerden desteklemelidir.

Üniversiteler ve yüksek öğrenim kurumları, gençleri toplum kalkınmasında rol oynamağa, köyü tanıyıp sevmeye özendirmeli, bu nedenle okul yöneticileri, öğretim üyeleriyle öğrenci temsilcilerinin ortaklaşa yürütecekleri çalışmalar için karma kurullar geliştirmelidir. Bu amaçla, köyde staj ve araştırma yapmayı öğrenimin ayrılmaz bir parçası durumuna sokmalıdır.

Mezunların, belli sürelerle köylerde çalışma zorunluğuyula yükümlendirilmesi, yedeksubay öğretmenliğe benzer uygulamalarının geliştirilmesi olanakları ele alınmalıdır. Anayasanın 41. maddesi, yurt gereksinmelerinin zorunlu kıldığı alanlarda "vatandaşlık ödevi niteliği alan beden ya da fikir çalışmalarının biçimi ve koşullarının demokratik ilkelere uygun olarak düzenleneceğini" öngörmekte olduğu unutulmamalıdır.

Bu tür çalışmaların olumlu yönleri yadsınamaz. Fakat köy sorununun, çetin, çok yönlü, karmaşık bir sorun olduğu unutulmamalıdır. Bunların çözümü için çok daha köklü önlemler alınması zorunludur. Gençlerin çalışmaları, bu köklü önlemlerin yerini almak iddiasına kapılmamalıdır. Aksini düşünmek, oyalayıcı, bir yaklaşım olur. Öte yandan, gençler köye giderken, köyü kalkındırma iddiası yanında, "köyden ne öğrenebilirim? Köyü ve köylüyü nasıl daha iyi tanıyabilirim?" endişesiyle gitmelidirler. Köyü tanımak, köyü sevmek, bunun gerektirdiği özeveriyi göze alıp ödenmedikçe kuru sözden ileri gidemez.

Kaçınılması gereken bir başka tutum da, gençliğin toplumsal kalkınmaya katılması girişimiyle anarşik olayların önleneceği yolunda kamu oyunda yanlış izlenimler yaratılmasıdır. Gençlerin içinde bulunduğu ideolojik eylemleri bir yana bırakıp bu tür girişimlere katılmasını beklemek yanıltıcıdır. Fakat gençlerin siyasal eylemlerini, bu projelerin dışında tutmaya özen gösterilmelerinde de de ayrı bir yarar vardır. Bunu da gençlerimizden bekliyoruz.